Conclusions de la conferència del Professor Jean PETIT, de les Universitats de Reims (França) i Constança (Alemanya) durant el col·loqui organitzat per l'ISRLF i la Bressola a l'Ajuntament de Perpinyà (març de 2003)

Els avantatges d'un bilingüisme primerenc adquirit amb el sistema immersiu avui són coneguts i reconeguts.

Es poden resumir així:

Quan llur bilingüisme ja està instal·lat, els infants bilingues, als tests verbals i no verbals de mesura de Coeficient intel·lectual (Q.I), obtenen uns resultats significativament superiors als dels infants monolingües de nivell socioeconòmic i sociocultural equivalent (mostres aparellades en funció d'aquests criteris).

El guany pel que fa al coeficient intel·lectual obtingut d'aquesta

manera, entre els 10 i els 14 anys, és d'una mitjana de 14 punts ! L'educació bilingüe és un factor potent d'estimulació intel·lectual, afavoreix la conceptualització, la simbolització, la flexibilitat ideatòria , la facilitat d'abstracció i la capacitat de resoldre problemes (problem solving ability).

Al principi, els resultats dels alumnes de les classes immersives en llur llengua materna, són inferiors als dels grups monolingües de comparació. No obstant, aquest retard es recupera a l'edat de 10 anys i es transforma en avantatge significatiu als 11-12 anys. Queda clar doncs que, contràriament a idees preconcebudes, l'adquisició primerenca i intensiva d'una segona llengua desemboca en un domini més gran de la llengua materna. Aquest fenomen s'explica per una activació intel·lectual més gran i particularment pel treball de comparació inconscient formidable que resulta del maneig de dues llengües per part de l'alumne. Johan Wolfgang Goethe havia copsat intuïtivament aquest avantatge quan escrivia "qui no coneix llengües estrangeres, no sap res de l'idioma propi".

En la segona llengua, els individus bilingues no igualen

totalment els locutors nadius d'aquest idioma, però els segueixen de molt a prop. La lleu diferència que es comprova desapareix totalment més endavant en cas de residir al país concernit.

L'estímul intel·lectual provocat pel bilingüisme té efectes particularment impressionants en el domini de les matemàtiques. Al final del cursus, els infants bilingues obtenen resultats superiors als monolingües de manera significativa. Aquesta afirmació s'emet amb una possibilitat d'error inferior a 1/1000 ! Presentat d'una manera menys desagradable pels monolingües es pot dir que : de cada 1000 alumnes esdevinguts bilingues, 999 obtindran al final dels cursus , un nivell significativament superior al que haguessin obtingut en cas de quedar-se monolingües. No es tracta evidentment de pretendre que els bilingues estan destinats a ser genis de les matemàtiques, sinó simplement d'afirmar que la immensa majoria milloraran llurs prestacions matemàtiques de manera sensible de resultes de llur bilingüisme.

L’adquisició posterior d’una o més llengües es produeix de manera més fàcil i més ràpida amb els bilingues que amb els monolingües. Això s’explica pel fet que els bilingues disposen, pel fet mateix de ser bilingues, de més elements i propietats lingüístiques que poden transferir a la nova llengua sense haver de tornar-los a aprendre. També és cert que encara que els bilingues pateixin també fenòmens d’esclerosi

sobrevinguts després dels 4 anys, tenen, enfront de l’aprenentatge d’una nova llengua, un comportament de persones acostumades a les diferències lingüístiques

que afavoreixen l’adquisició de qualsevol parla nova. A la majoria de classes d’immersió s’assumeix amb èxit la introducció d’una segona llengua estrangera a partir de 3er o 4rt.

Finalment subratllem un avantatge sociocultural que posseeixen els bilingues. Com que duen l’alteritat en

ells mateixos , tenen una actitud oberta cap a altres cultures i maneres de pensar. Qui se'n queixaria al dia d'avui?

Els recents avenços de les neuro-ciències i de la imatgeria cerebral han confirmat i explicat els estímuls produïts pel bilingüisme . Un equip de cercadors francoamericans va aconseguir, l'any 2001, determinar dos components distints de la intel·ligència matemàtica i ubicar-los àrees diferents del còrtex . El primer component seria el del càlcul exacte, aritmètic o algèbric, el segon el del càlcul aproximat, estimatiu. El càlcul exacte posaria en joc uns mecanismes lligats amb el llenguatge , mentre que el càlcul aproximat se ria independent del llenguatge. La superioritat dels individus bilingues en matemàtiques s'explicaria pel fet

que la producció lingüística (essencialment fonològica i gramatical) i el càlcul exacte es regeixen a l'àrea de Broca, de manera que l'estimulació d'aquesta àrea

mitjançant el bilingüisme precoç tindria repercussions directes sobre les potencialitats matemàtiques.

La correlació freqüentment observada entre l'aprenentatge musical i l'aprenentatge lingüística es comença també a aclarir. L'any 2001, un equip de cercadors alemanys de l'institut Max PLANCK (universitat de Leipzig) va explotat els recents avenços de la magnetografia cerebral per aprofundir l'estudi d'aquesta correlació. Aquests avenços permeten de captar i de localitzar amb exactitud la seu dels camps magnètics induïts al cervell per les activitats cognitives o lingüístiques. Els especialistes de Leipzig van poder determinar

que l'anàlisi de les frases musical i en particular llur conformitat o no conformitat amb les regles de l'harmonia, s'operava a través del centre de Broca, es a dir

per la zona que gestiona també la sintaxi i la fonologia del llenguatge. La sola diferència

que sembli existir al dia d'avui entre la gestió sintàctica

lingüística i la gestió sintàctica musical és que l'àrea de Broca

situada a l'hemisferi

esquerre està més implicada

en la gestió de la sintaxi lingüística , mentre que l'àrea de Broca, situada a l'hemisferi dret, està més implicada

en la gestió de la sintaxi musical.

A la llum d'aquests treballs, l'especificitat de l'àrea de Broca no apareix ja únicament com a lingüística sinó

que s'ha de redefinir: duria a terme l'anàlisi i la síntesi de cadenes simbòliques de caràcters no solament lingüístiques sinó també matemàtiques i musicals.

Aquestes consideracions fan entendre que **el refús de l'administració de matricular**

un infant a una classe bilingüe paritària o immersiva a l'edat de 3 anys és un acte gravíssim amb conseqüències greus pel desenvolupament lingüístic i cognitiu de l'infant.
Es tracta d'un refús d'estimulació educativa que, a la vista dels nostres coneixements actuals, equival a una veritable amputació cortical que porta prejudici tant a l'individu com a la nació

Jean PETIT

(traducció de Joan Pere Le Bihan)

Nota del traductor: Evidentment s'ha de situar aquesta conferència en el context monolític i monolingüe de França. A l'estat francès les classes bilingues paritàries són evidentment un avenç comparat al mon opoli educatiu del monolingüisme. Seria abusiu de fer servir el raonament del Professor per justificar classes bilingues a la Catalunya autonòmica.
El Professor PETIT va subratllar els èxits de
la Bressola
al seu llibre "Au secours je suis monolingüe et francophone" (presse universitaires de Reims)": "Hem tingut ocasió de visitar una escola maternal
La Bressola..
.no és exagerat de dir que hem estat enlluernats"..(
La Bressola
gestiona escoles d'immersió total)